בס"ד

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 784

עורך
הרב עוזיאל אדרי

פרשת השבוע
בראשית

אחראי מערכת
הרב אברהם טריקי

דבר העורך

התורה ושפע הברכה

כתב **ה'בן לאשרי'** "ב'ראשית **ב**'רא א'לוקים א'ת **ה**'שמים", ראשי תיבות גימטריה "י"א", לרמוז על **הי"א ארורים** הכתובים בתורה שהצדיקים העוסקים בתורתנו הקדושה לשמה, עושים נחת רוח למעלה בשמים, ומבטלין את הי"א ארורים והקללות מעל בני ישראל, ואדרבא עוד הופכים אותם לברכות גדולות ועצומות, וכמ"ש **באותיות דרבי עקיבא,** שהתורה מתחילה באות **ב**' **"בראשית"** כיון שהיא לשון "**ב**'רכה", כדכתיב 'בן יברך ישראל', היינו, **"בך" בכ"ב** אותיות תורתנו הקדושה, **"יברך ישראל"** יתבטלו ממילא הי"א ארורים, שהרי אין ארור מתדבק בברוך, וישראל המבורכים מתדבקת בהם הברכה לשנה טובה ומבורכת.

בברכת שבת שלום ומבורך
הרב **עוזיאל אדרי**
רב קהילת קודש 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

דבר רב העיר שליט"א

כוחה של תפילה

עַל גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ (בראשית ג, יד)

שלושה שותפים היו באכילת הפרי מעץ הדעת: הנחש אשר פיתה את חוה, ואחריו חוה אשר נפלה ברשתו, ואחריהם אדם אשר נגרר אחרי אשתו. וכבר העירו חכמי המוסר, מדוע העונש אינו הולם לכאורה את דירוג חומרת העבירה. שהרי מן הראוי שהנחש הערמומי אשר היה ראש וראשון לביצוע המזימה, הוא זה שיקבל את העונש החמור מכולם. אך למרבה הפליאה, דוקא הוא קיבל לכאורה את העונש הקל יחסית. שכן האדם נענש בעונש החמור – 'ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה... בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה'. וחוה אשתו נענשה גם היא בעונש חמור של צער הלידה – 'הרבה ארבה עצבונך והריונך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשול בך'. ולעומתם, הנחש נענש בעונש הקל – 'על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך'. ולא עוד אלא אפשר שיש כאן ברכה עקיפה, שהרי מזונו יהא תמיד מצוי לפניו ולעולם לא ימות מחרפת רעב. ברם לכשנתבונן נראה, שאכן הנחש נענש בעונש הקשה מכולם. שכן אמנם עונש האדם וחוה חמור הוא עד למאוד, אך בצר להם נותרה בידם האפשרות לשפוך את שיחם לפני ה', כדברי הכתוב 'תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו', וקבלת תפילתם מובטחת היא שנאמר (תהלים לה, יט) 'קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע'. וכן הוא לגבי כל בריותיו של הקב"ה, כמו שנאמר (תהלים קמה, ט) 'לבני עורב אשר יקראו וכו'. אך להבדיל מכל בריות העולם, הנחש גורש מגן עדן עם מזונו בידו למען לא יזדקק לשוב עוד אל ה', ובכך נשללה ממנו זכות התפילה!

אלא שעדיין יש להעיר, מדוע היה צריך הקב"ה להמציא את מזונות הנחש כדי למנוע ממנו את זכות התפילה, והרי יכל לנעול בפניו שערי שמים באופן שלא תתקבל תפילתו. ועל כרחך צריך לומר, שאילו היה הנחש נזקק להתפלל לפני הקב"ה, אפשר שתפילתו היתה מתקבלת הגם שמצד רשעותו אינו ראוי לכך. שכן זוהי כוחה של תפילה, שהיא מתקבלת בכל תנאי, ובלבד שהיא בוקעת מקירות ליבו. וזה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים נא, יט) 'לב נשבר ונדכה אלוהים לא תבזה, רוצה לומר שאין הקב"ה דוחה תפילה הבוקעת מלב שבור, גם אינו ראוי לכך מצד מידת הדין הרמוזה בשם 'אלוהים'.

וכעין זה ממש, יש לנו להוכיח מדברי הגמ' (סנהדרין צב, ב) אודות נבוכדנצר אשר השליך את חנניה מישאל ועזריה לכבשן האש, וכשנודע לנבוכדנצר על דבר הצלתם, פתח ואמר: 'אתוהי כמה רברבין ותמהוהי כמה תקיפין מלכותיה מלכות עלם ושלטניה עם דר ודר וגו' (דניאל ג, לג). אמר רבי יצחק זהב רותח לתוך פיו של אותו רשע, שאלמלא בא מלאך וסטרו על פיו, ביקש לגנות כל שירות ותשבחות שאמר דוד בספר תהלים, ופי' רש"י שם: 'שהיה מסדר שבחות נאות יותר מדוד, ואילו אמרן, הקב"ה היה נוטה אחריהן יותר מאחרי השירות שעשה דוד', עכ"ל. ויש להעמות, מדוע היה צריך לשלוח מלאך מיוחד לסתור את פיו כדי למנוע ממנו אמירת שירה, וכי נבצר מהקב"ה למנוע בפניו שערי שמים באופן שלא תישמע כלל שירתו. וביותר יפלא על דברי רבי יצחק, שאלמלא סטירת המלאך היה הקב"ה נוטה אחרי שירתו יותר משירת דוד המלך ע"ה... אתמהה! ברם גם בזאת יאמר, שאילו היה ניתן בידו לשיר, הרי שהיתה שירתו מתקבלת לפני הקב"ה, אע"פ שהגדיל בקשעותו כך כך עד שהשליך שלושה קדושי עליון לכבשן האש!

ולהבדיל בין הטמא לטהור, יש לנו להוכיח כן גם מתפילת משה רבינו ע"ה. דהנה אחרי שהתפלל חמש מאות וחמש עשרה תפילות כמנין 'ואתחנן' כדי להיכנס לארץ ישראל, אמר לו הקב"ה 'רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה' (דברים ג, כו). וגם בזאת יש להעיר, הרי כיון שיצא דינו מלפני ה' שלא יכנס לארץ ישראל, מה בכך שיוסיף עוד להתפלל, וכי בזה ישתנה הדין. אלא הוא שאמרנו, שאכן זוהי כוחה של תפילה שהיא מתקבלת לפני הקב"ה וקורעת גזר דין, הגם שמתחילה הקב"ה לא רצה בכך. ולכן התערב להפסיקו מלהתפלל, והבן.

ושוב יש לנו להוכיח כן, מדברי הש"ס (סוטה יג, א – לפי גרסת הב"ח): 'ואמר רבי חמא ברבי חנינא, מפני מה נסתתר קברו של משה מעיני בשר ודם, מפני שגלוי וידוע לפני הקדוש ברוך הוא שעתיד בית המקדש ליחרב ולהגלות את ישראל מארצם, שמא יבואו לקבורתו של משה באותה שעה ויעמדו בבכיה ויתחננו למשה ויאמרו לו משה רבינו עמוד בתפילה בעדנו, ועומד

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א' כ"ד תשרי 7.10.18	יום ב' כ"ה תשרי 8.10.18	יום ג' כ"ו תשרי 9.10.18	יום ד' כ"ז תשרי 10.10.18	יום ה' כ"ח תשרי 11.10.18	יום ו' כ"ט תשרי 12.10.18	שבת קודש א' מחוקן 13.10.18
עלות השחר	5:25	5:25	5:26	5:27	5:28	5:29	5:30
זמן טלית ותפילין	5:31	5:31	5:32	5:33	5:34	5:35	5:36
זריחה - הנץ החמה	6:41	6:42	6:42	6:43	6:43	6:44	6:45
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	8:56	8:57	8:57	8:57	8:57	8:58	8:58
סו"ז ק"ש להגרא והמ"א	9:32	9:32	9:32	9:32	9:32	9:33	9:33
חצות היום ולילה	12:29	12:29	12:28	12:28	12:28	12:27	12:27
מנחה גדולה	12:59	12:59	12:59	12:58	12:58	12:58	12:58
פלג המנחה	17:22	17:20	17:19	17:18	17:17	17:16	17:15
שקיעה	18:21	18:20	18:18	18:17	18:16	18:15	18:14
צאת הכוכבים	18:35	18:34	18:33	18:31	18:30	18:29	18:28

"שבת מברכין"
המולד בליל רביעי, שעה 22:01, ו-11 חלקים
ראש חודש חשון בימים שלישי ורביעי הבעל"ס.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	**בראשית**
הפטרה:	**כה אמר**
כניסת השבת:	**18:03**
יציאת השבת:	**18:53**
רבנו תם:	**19:34**

אורות הפרשה

התורה והגאולה השלימה

כתב **הרזימ"א** זצ"ל, נרמז בתיבת **"בראשית"** שלושת בתי המקדש והגאולה העתידה, **"ב'ית ר'אשון א'בד"**, **"ב'ית ש'ני א'בד"**, **"ב'ית ש'לישי י'עמוד ת'מיד"**, תיכף בימינו אמן.

התורה ומלך המשיח

כתב **ה'בן לאשרי'** תיבת **"בראשית"** עם הכולל גימטריה **"מש(י)ח בשער"**, ע"פ דאיתא **במסכת סנהדרין** (צח, א) שמלך המשיח יושב בשער רומי, ומחכה שיקראוהו לגאול את בני ישראל, ועל כן חסר בגימטריה האות **י'** לרמז על **"י'שראל"** שהמשיח צריך את עזרתם בהבאת הגאולה, ע"י תשובה ומעשים טובים והוספה בתורה ובמצוות.

התורה ובני ישראל

"בר'אשית בר'א אל'קים", אותיות השניות גימטריה **"ת"ל"**, מבאר **הצדיק מרעננה** זי"ע, ע"פ דברי **המדרש רבה** (בראשית פ"ג, ז) מלמד שהיה בורא עולמות ומחריבן, עד שברא זה העולם, אמר דין הניין לי, וכתב **האריז"ל בשער הפסוקים** (ריש שמות), בסוד הכתוב 'ויצבור יוסף בר' (בראשית מא, מט), עניין בורא עולמות ומחריבן הוא בריאת עולם התוהו שלפני בריאת העוה"ז, שנפלו משם הרבה ניצוצות קדושות בשבירת הכלים, ואח"כ נתגלגלו בדור המבול ובדור הפלגה ובסדום, עד שבאו למצרים ושם נתקנו ע"י בני ישראל, וראה בספר **עבודת ישראל** (מקץ 'ויצבור יוסף בר'), והנה הוצרכו ישראל להיות במצרים **ת"ל** שנה כדכתיב 'ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים **שלושים שנה וארבע מאות שנה**', ונרמז בגימטריה **ת"ל** תיכף בתחילת התורה, כיון שכל עיקר בריאת העוה"ז אחר עולם התוהו הוא בשביל בני ישראל שיתקנו את הניצוצות הקדושה שנפלו בשבירת הכלים.

לימוד התורה בלב טהור

כתב רבי **יצחק הכהן הוברמן** זצוק"ל תיבות **"בראשית ברא אלקים"**, במספר קטן בגימטריה **"לב"**, וראשי תיבות **"א'ת ה'שמים ו'את ה'ארץ"**, בגימטריה **"טוב"**, רמז לדברי התנא רבי אלעזר בן ערך **במסכת אבות** (פ"ב, ט) והסכים עימו רבי יוחנן בן זכאי שהעיקר שישיג האדם **"לב טוב"** מידות טובות, ועל כן נרמזו שתי תיבות אלו **"לב טוב"** בתחילת תורתנו הקדושה, **שצריך לעסוק בתורה מתוך לב טוב וטהור** שנאמר 'לב טהור ברא לי אלוקים'.

לימוד התורה בטהרה

כתב **ה'בן לאשרי'** תיבת **"בראשית"** צירוף שתי תיבות **"בית ראש"**, הכוונה, **שראש** וראשון כדי שאדם ילמד תורה בטהרה צריך הוא לישא אשה ולבנות את **ביתו** בית נאמן בישראל, כדאיתא **במסכת גיטין** (נב, א), תניא אמר רבי יוסי מימי לא קריתי לאשתי אשתי אלא **לאשתי ביתי**, וכדאיתא **במסכת קידושין** (כט, ב) ת"ר ילמד תורה ואח"כ ישא אשה, או ישא אשה ואח"כ ילמד תורה, אמר רב יהודה אמר שמואל **הלכה נושא אשה ואח"כ ילמוד תורה**, רבי יוחנן אמר ריחיים בצווארו ויעסוק בתורה, וכן מכיון שהמצווה הראשונה שבתורה היא מצוות פריה ורביה, ועוד שלומד תורתנו הקדושה אח"כ בטהרה.

לימוד התורה בשבת קודש

כתב **ה'ברכה משולשת**'האות **"ב"** של תיבת **"ב'ראשית"** גדולה, יש לומר שבא לרמז על לימוד התורה ביום **שבת קודש**, כמ"ש **תנא דבי אליהו** (רבה פ"א) שיעשה את **השבת כולה תורה**, ובזה יש לפרש את מאמר רבי **שלמה אלקבץ** זי"ע, **פני שבת נקבלה**, כלומר, הרוצה לזכות שתאיר בו קדושת השבת, צריך שאת ה"פני" האות הפנימית והאמצעית של תיבת "שב'ת" שהיא האות **"ב"** שרומזת לתורה הקדושה שבה מתחילה התורה, שיעסוק בתורה בכל שבת קודש, ואז **"נקבלה"**, יזכה לקבל הארה מלמעלה של קדושת השבת.

לימוד התורה בקדושה

כתב מרן **החיד"א** זי"ע, **בספר נחל קדומים** תיבת **"בראשית"**, ראשי תיבות **"ב'קול ר'ם א'ברך ש'ם** (י') ה' (שם הוי"ה מתחיל באות י') **ת'מיד"**, וע"פ דבריו יש לפרש בהקדם דברי **תנא דבי אליהו** (רבה פ"י) והובאו דבריהם **במסכת כתובות** (קד, א) **בתוספות** ד"ה לא וכו', עד שיתפלל אדם שיכנסו דברי תורה בתוך מעיו יתפלל שלא יכנסו אכילה ושתיה יתירה בתוך מעיו, והיינו, **"בראשית"** רומז שישמור עצמו מאכילה ושתיה יתירה, ויעסוק לברך את ה' בדברי התורה הקדושה.

אורות הכשרות

משה ומבטל את הגזירה, מפני שחביבים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם'... וגם בזאת יש להעיר, מדוע היה צריך להסתיר את קברו של משה לדורות עולם, כדי למנוע ממנו ביטול גזירות על עם ישראל, וכי נבצר מהקב"ה לקיים את גזירותיו ולא להאזין לתפילותיו של משה. ברם הוא שאמרנו, שזוהי כוחה של תפילה אשר נשמעת בכל תנאי ובכל מצב, וכיון שגלוי וידוע לפני הקב"ה שיש בכוח תפילתו של משה לבטל כל גזירה, לא נותר אלא להסתיר את מקום קבורתו. והדברים מופלאים ומדברים הם בעד עצמם!

דוגמא המאלפת אותנו בינה, עד היכן מגיע כוחו של שברון לב בתפילה, נוכל ללמוד ממעשה ידוע אודות הבעל שם טוב אשר ציוה על תלמידו רבי זאב קיציס להכין עצמו לתקיעת שופר לקראת ראש השנה הממשמש ובא, בלימוד כל הכוונות המיוחדות. עשה התלמיד כמצות רבו, ולמד ושינן את כל הכוונות וגם רשמם בפנקס מיוחד למען יהיו לנגד עיניו בעת התקיעות והוא כבר ניצב לפני התיבה, חיפש ולא מצא את פנקסו המיוחד. בצר לו געה בבכי מר והחל בסדר התקיעות בלי פנקס ובלי הכוונות המיוחדות, למעט הכוונה הכללית – לקיים מצות עשה לשמוע קול שופר. לאחר התפילה, ניגש לרבו הבעש"ט כשהוא שבור ורצוץ ואינו יודע את נפשו מרוב צער. טפח הרב על שכמו ואמר לו: 'דע לך שהכוונות המיוחדות נועדו לפתוח שערי שמים, וכל כוונה שלמדת היא למעשה 'מפתח' לפתיחת שער מסוים. ברם יש פעמים ואין האדם צריך כלל לכל אותן המפתחות, יען כי יש בידו 'גרזן' אשר בכוחו לפרוץ את כל השערים, והוא שברון הלב!

בברכת שבת שלום ומבורך

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

ישר כח!

*היננו מודים מקרב לב בשם מאות משפחות נזקקות לאברכי בית המדרש הגבוה להוראה ולדיינות "קול יהודה" ושאר פעילים שעזרו וסייעו בידי הרבנית **מרים דרעי** תחי' בחלוקת מאות סלי המזון בערב החג לאברכים בני התורה ולמשפחות נזקקות בעירנו הק'.*

בברכת התורה והצדקה

וועד הצדקה שע"י בית מדרש "קול יהודה"

הרבנות המועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

הוסרה השגחה

"אטליז יעקב אטיאס"

שוק עירוני חנות מס' 39

לשאלת רבים!

ההשגחה הוסרה אך ורק מאיטליז יעקב אטיאס בשוק העירוני חנות 39 ואין קשר כלל לשאר האיטליזים בשם "אטיאס".

ומהיום אין לנו שום פיקוח ואחריות על המוצרים הנמכרים בעסקים אלו

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הטיפול בגוף בריא בשבת (המשך)

ש - האם מותר בשבת לגזוז ציפורניים בשיניים או ביד?

ת - גזיזת ציפורניים (או שערות) בשבת בכלי המיוחד לכך, כגון קוצץ או מספריים, אסורה מהתורה, משום תולדה דגוזז. אבל שלא באמצעות כלי, כגון בשיניו או בידו, אסור מדרבנן. ויש להזהיר במיוחד את הרגילים בכך בימי חול, שלא יבואו חלילה לידי חילול שבת. ומכל מקום אם כבר נחתכה מאליה רוב הציפורן באופן שהיא תלויה בקצה האצבע, אם יש לו צער מכך, נראה שמותר להסירה ביד או בשן.

ש - האם מותר להתעמל או לעשות מסאג' בשבת?

ת - אסור להתעמל בשבת לצורך ריפוי, כגון לשחרר שריר תפוס וכדומה. והוא הדין לגבי מסאג'. אך התעמלות קלה כדרך שהוא רגיל בה בכל יום או מסאג' לצורך הנא תו, נראה שיש מקום להקל. והמחמיר בזה תבוא עליו ברכה.

ש - אשה אשר חל ליל טבילתה בשבת ושכחה ליטול ציפורניה, כיצד יש לה לנהוג?

ת - אשה שחל ליל טבילתה בשבת ושכחה ליטול ציפורניה, תנקר היטב את הלכלוך אשר תחת ציפורניה אפילו בכלי המיוחד לכך. ובציפורני הרגליים יש להחמיר לכתחילה במקום האפשר - לנקר את הלכלוך ביד ולא בכלי. ובמקום שיש גויה מצויה, עדיף שתגזוז לה את ציפורניה ביד, ובמקרה הצורך אפשר גם בכלי.

ש - האם מותר להסתרק בשבת?

ת - אסור להסתרק בשבת משום שקרוב לוודאי שיבוא לידי תלישת שיער. ולדעת רוב הפוסקים, הוא איסור דאורייתא. ועל כל פנים אין חולק שהוא איסור מדרבנן. והמסרק עצמו אסור משום מוקצה, כדין כלי שמלאכתו לאיסור. ומפני שהדבר מצוי אצל הרבה אנשים המזלזלים בכך עד שנראה הדבר כהיתר בעיניהם, הזהירו האחרונים בזה מאוד וכתבו "אוי לעיניים שכך רואות לעבור בשאת נפש לחלל שבת בידיים". ומכל מקום במברשת רכה ומיוחדת לשבת אשר ניתן להסתרק בה בלי חשש לתלישת שיער, יש מקום להקל ובלבד שיזהר מאוד שלא יתלוש שיער.

ש - מה דין האיפור בשבת?

ת - איפור באמצעות משחה וכדומה הנדבק לפנים, אסור הן משום ממרח והן משום צביעה (מדרבנן). אבל באיפור שאינו נדבק בגוף ולפנים כגון פודרה, יש מקום להקל, משום שאין כאן מריחה וגם צביעה אין בזה שהרי אינו מתקיים כלל. אולם יש מחמירים גם בזה. והמיקל יש לו על מי לסמוך, והמחמיר תבוא עליו הברכה. במה דברים אמורים באשה אשר דרכה להתייפות, אבל באיש מותר לתת פודרה לכיסוי פצעים וכדומה, מפני שאין איסור צביעה כלל על גופו הואיל ואין דרכו להתייפות.

ש - האם מותר להסיר בוץ או כתם מעל בגדו בשבת?

ת - מותר לנער בוץ מבגדיו רק באופן שמשפשף הבגד מבפנים, אך אסור לשפשפו מבחוץ כדי לסלקו מן הבגד. כמו כן אסור להסיר כתם מעל בגדו בשבת, אפילו ביד ובצפורן וכל שכן במים וכדומה.

ש - האם מותר להשתמש בטיטולים בשבת?

ת - מותר להשתמש בטיטולים בשבת - הן בהדבקת המדבקות והן בהסרתן. אך ראוי לפותחן בערב שבת, והמחמיר בזה תבוא עליו ברכה. ובגמר השימוש יש ליזהר שלא להדביקם לקראת השלכתם לפח.

ש - האם מותר בשבת להרכיב משקפיים מחליפי צבע?

ת - מותר להרכיב בשבת משקפיים אפילו שמחליפים את צבעם בשמש ובצל, משום שאין בזה צביעה מכמה טעמים.

ש - האם מותר לנקות בשבת עדשות מגע בחומר ניקוי המיוחד להם?

ת - יש שכתבו לאסור נתינת עדשות מגע לתוך חומר ניקוי המיוחד להם. אך לפי הנראה, יש לסמוך בזה על דברי המקילים. ועל כל פנים, המחמיר בזה תבוא עליו ברכה.

במלאת 5 שנים לעלייתו בסערה השמימה
של מרן מלכא, עטרת ראשנו ותפארתינו הראשל"צ
מרן רבנו **עובדיה יוסף** זצוקללה"ה

יחסם של גדולי הדור

יחסם של גדולי הדור למרן יחזו ומפורסם. די להביט בהסכמות שנתנו לספרו "יביע אמר" ח"א וח"ב, וכן שו"ת "חזון עובדיה" ח"א, ולראות כיצד גדולי הדור ההוא הביעו את הערכתם למרן. הראשל"צ הגרב"צ עזיאל, זצ"ל הכתירו בשנת תשל"ב (בהיות מרן בן 31) בתארים מיוחדים "רב חביבאי ורחימא דנפשאן, הרב הגאון, חריף ובקי כמוהר"ר..." באותה שנה כתב לו הרב הראשי לישראל, הגראי"ה הרצוג: "לידידי חזי לי ספר "חזון עובדיה" על הלכות פסח של הרב הגאון החריף ובקי, יחא אלקים מרבים וכו', ומצא חן בעיני מאד מאד בבקיאות והבנה ישרה ובסידור נכון". בשנת תשי"ב כתב לו רבה של ירושלים, הגרצ"פ פרנק זצ"ל: "ביחדקי ומכירי קא אמינא הוא ניהו הרב הגאון חריף ובקי בחדרי תורה, מוהר"ר עובדיה יוסף, ממדולי גדולי ישיבת מדרש בני ציון המפורסמת, ומאושר שקד על התורה ביגיעה רבה, ונתקים בו נפש עמל עמלה לו, גדל והצליח מאד במעלות התורה, ותעלה לחבר בית הדין ברבנות בפתח תקוה וכו', וחזותו מוכיח מותכו שחריפא סכיניה, וידיו רב לו בסוגיות הש"ס והפוסקים, ומחזו יפה בחקרי הלכות ובספקותיהן, ומראה פנים לכל צד; איבעית אימא נמרא איבעית אימא סברא, והוא קנקן חדש מלא ישן, והמעיינים ימצאו נחת בו ובתורתו..."

כחא דהיתרא עדיף

מרן זיע"א הראה ברוב גדלותו את כחא דהיתרא מספר פעמים, שבהן דן בבעיות אקטואליות רבות שהתעוררו בשנים האחרונות, עם התפתחות הטכניקה החדשה, שהמה באו על פתרונן ההלכתי בתשובותיו הרבות. הוא היה הראשון שהתיר את השימוש ב"דחד שמש" בשבת לצורך רחיצת פנים, ידיו ורגליו וכדומה והאריך בסיבות ההלכתיות. (לפני כ-50 שנה ערך הגרב"צ אבא שאול תשובה להתיר דחד שמש בשבת, וכשנועץ עם ראש הישיבה, מוהר"ע עסיה זצ"ל, הוא הציע לה "תמתין עד שחכם עובדיה יפרסם תשובה להתיר בזה, ואחר כך בכחו יפרסם, כי אם כבוחו יזער בתחילה, יצאו נמי רבני האשכנזים, וכבחו לא יוכל לעמוד בלחצניהם"). ומענין לענין, בספר "עין יצחק" ח"נ (עמ' קנה) הביא את ספורו של בחור מישיבת "חזון עובדיה" שחלה במחלה קשה והצטרך לעבור ניתוח מסובך, הבחור התיעץ עם אחד הרבנים אם עליו לספר את הדברים בשיחזכים, והלה השיב לו שקודם לכן קיימת שאלה עקרונית, האם הוא מותר לבוא בקהל, והפנה אותו לקבל תשובה אצל מרן החזו, אחד ממדולי הזור השיב לו שבכל מקרה עליו להנשא רק למזרח, הוא פנה למרן וסיפר לו את השתלשלות הדברים, מרן שמע את השאלה בכבד ראש והזהיר לבחור כי מותר לו להנשא לבת ישראל, ואף אין לו לחוש בזה משום מה שאמרו חכם שאסור... ועין כי כבר התבארו הדברים בשו"ת יביע אומר ח"ז (אהע"ז סי' ח) להתיר.

יהודי אתיופיה

עליית יהודי אתיופיה הביאה בכמיפה סוגיות הלכתיות סבוכות. במעד הלכתי נתעו ואמינן אמנן מרן את יהודי אתיופיה וקבע שהם יהודים שיש לקרבם ליהדות. הוא המליץ על גיור לכתחילה, כדי שיתקבלו על דעת כל הקהילות בישראל. מרן הסתמך על הרמב"ן והמהריק"ש ואנוסים נספים בדור קודם שהסכימו לקביעה זו, מהם הראשון לציון רבי רפאל מאיר פאניז'ל ועמו בית הדין ביחשלים, הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר, ועוד. בתחילה התנגדו ראש הממשלה דאנן גב' גולדה מאיר, ושרי הממשלה כמו משה דיין ויגאל אלון להעלותם ארצה, אך פסיקתו ההלכתית החד משמעית הביאה אותם להכריע בעד העלאתם ארצה.ראש הממשלה הבא, מנחם בגין ז"ל, השלים את המשימה להעלות את שארית הפליטה מיהודת זו. בספרו "יביע אמר" ח"ח (אהע"ז סי' יא) הוא מאריך בניתוקים הלכתיים ובמחקרים רבים לבסס ולאשש פסיקה נועזת זו.בישיבת שרי הממשלה וישב ראש הסוכנות היהודית בט"ז בשבט תשל"ה סכם על הקמת צוות לבדיקת הלות חוק השבות על יהודי אתיופיה, ובאדר תשל"ה החליטו להחיל את חוק השבות עליהם: "תאת על יסוד חזות דעתו של הראשון לציון, הרב הראשי לישראל הרב עובדיה יוסף". היועץ המשפטי לממשלה דאז הורה בעקבות כך, שאין לעכב את רשומם במרשם האכלוסיה כיהודים. גלי העליה מאתיופיה לישראל החלו, ועד סתיו תשמ"ט הגיעו לישראל כשישה עשר אלף קולים מאתיופיה. בשנת תשמ"ט בקש ראש ישיבת פניבז', מרן הגראי"מ שך זצ"ל, לדעת את נמוקי ההלכתיים של מרן לפסיקה זו. הוא העביר את תשובתו ההלכתית לגראי"מ שך, שעבר על התשובה במשך מספר ימים. בתום העיון הוא התבטא שהתפעל מאד מעומק הדברים ומהבדור המקיף, ואף שהוא עצמו עדין לבו מהסס בדבר, ברור לו שמרן מתבסס על מקורות מהימנים ועל יסודות איתנים בהלכה, חז זכותו להביע את דעתו, דעת תורה.

יהי רצון שזכותו של מרן זצוקללה"ה
תגן בעד כל עם ישראל אמן ואמן.

שנת גאולה

בראשית שנת תקע"ה נועדו ביניהם כמה מצדיקי העולם. בעיניהם הזכות ראו את הצרות שעתידות להתרגש על עם־ישראל. ישבו הצדיקים וניסו לטכס עצה מה לעשות כדי להושיע את עם־ישראל.

לבסוף הגיעו להחלטה, כי אין מנוס אלא לרכז כוחות ולהחיש את גאולת עם־ישראל על־ידי משיח־צדקנו.

הצדיקים היו רבי יעקב־יצחק 'החוזה' מלובלין, המגיד מקוזניץ, רבי קלונימוס מניישטאט (בעל 'מאור ושמש'), ורבי נפתלי־הירץ מברזן. נמנו וגמרו שהזמן הראוי ביותר לרכז מאמץ משותף בעניין זה הוא – שמחת־תורה. לאחר ראש־השנה, ימי התשובה והיום הקדוש, כאשר עם־ישראל זך וטהור; בתום ימי חג־הסוכות, כאשר הכול טרודים במצוות מתוך שמחה – זו השעה הכשרה לעורר חסד ורחמים על עם־ישראל וגאולתו.

אולם כבר בערב חג־הסוכות החלו העניינים להשתבש. המגיד מקוזניץ חלה קשות ונפל למשכב. מצבו הידרדר והלך משעה לשעה, והוא שכב בעיניים עצומות כמנותק לגמרי מסביבתו. חסידיו נזעקו לבית־המדרש והתפילות לרפואתו הרקיעו שחקים. לפתע פקח המגיד את עיניו ופנה אל בנו, רבי משה־אליקים, שניצב ליד מיטתו: "לפני רגעים אחדים נגלה אליי הצדיק רבי לוי־יצחק מברדיצ'ב ואמר לי כך: 'בעוד זמן קצר תהיה אצלנו. מלמעלה תביט על הכול בעיניים אחרות לגמרי. אז תיווכח כי מה שנדמה אצלכם, בעולם הגשמי, לצרה ורעה בעבור כלל ישראל, אינו אלא טובה גדולה. חדל לך ממאמציך לדחוק את הקץ'".

אמירת הדברים הללו דרשה מהמגיד מאמצים רבים. הוא עצם את עיניו והתנשם בכבדות. כעבור כמה רגעים שב וגייס את כוחותיו הדלים האחרונים ואמר: "לך ומסור לחברי 'החוזה' כי יחדל להרעיש עולמות וכי יניח את ידו מהמשימה שנטל עליו".

שעה קלה לאחר מכן השיב המגיד מקוזניץ את נשמתו ליוצרה. מארבעת הצדיקים שקיבלו עליהם את המשימה הכבדה להחיש את הגאולה, נותרו עתה אפוא רק שלושה. חסידיו של החוזה מלובלין החליטו להסתיר מרבם את דבר הבשורה המרה, כדי שלא לצערו בערב 'זמן שמחתנו'.

לקראת שמחת־תורה נהרו אלפי חסידים, מקרוב ומרחוק, לחצרו של החוזה בלובלין. ואכן, באותה שנה הרקיעה שמחת ה'הקפות' שחקים. החוזה בכבודו ובעצמו התרוצץ בין חסידיו כשבידו בקבוק 'משקה' ומזג ממנו לתוך כוסותיהם. "שמחו יהודים, שמחו!", קרא ונהרה עילאית שפוכה על פניו. "ריקדו יהודים, ריקדו!", האיץ בחסידיו והוסיף: "אם נזכה לשמחת־תורה שמח, נזכה גם לתשעה באב שמח".

רקדו החסידים שעות על שעות ולא נחו. הם אפילו לא הבחינו בצאת רבם החוזה מבית־המדרש. החוזה פרש לחדרו להינפש מעט, עד שכוחותיו ישובו אליו ואז יוכל לשוב ולרקוד עם חסידיו.

באותה שעה שבה רקדו החסידים ופיזזו בעוז בשמחת־התורה, על־פי מצוות רבם, אירע לחוזה עצמו דבר־פלא מבהיל. רעייתו הרבנית יצאה ובאה מדי פעם לחדר שבו נח, כדי לסייע לו ולוודא שהכול כשורה. באחת הפעמים, כאשר נכנסה לחדרו, נדהמה לגלות כי בעלה איננו על מיטתו!

דלת החדר הייתה נעולה והרבנית ידעה בבטחה שבעלה לא יצא בעדה החוצה. נזעקה הרבנית אל בית־המדרש אך גם שם לא נמצא החוזה. בבת־אחת פסקו הריקודים והושבתה השמחה. החסידים המבוהלים יצאו לחפש את רבם.

באותו זמן ממש עסק הצדיק רבי קלונימוס, על־פי דרכו־שלו, בייחודים עליונים להבאת הגאולה. פתאום הושלכה אבן גדולה לעבר חלון חדרו, ניפצה את השימשה לרסיסים וקטעה את חוט מחשבותיו. נבהל רבי קלונימוס ופרץ בבכי. "מי יודע מה אירע בלובלין", אמר לסובבים אותו ומירר בדמעות.

כעבור שעה קלה מצאו החסידים את רבם החוזה מוטל על הארץ בחצר ביתו, מתחת לחלון חדרו. איש לא ידע להסביר מה משך את הצדיק לחלון וכיצד בדיוק נפל בעדו החוצה. רק נס הותירו בחיים לאחר הנפילה הזו.

השיבו החסידים את רבם לביתו ורופאי לובלין הוזעקו לטפל בו.

ובאותן שעות, בעיצומן של ההקפות בבית־מדרשו של רבי נפתלי־הירץ מברזן, שנערכו על־פי כוונות האר"י ז"ל, אירע גם בביתו דבר נורא. פתאום פרצה אש באחד החדרים, אחזה עד מהרה בכל הבית וכילתה אותו עד היסוד. כל בני־הבית נסו על נפשם ולא נפגעו, חוץ מנערה צעירה אחת שנלכדה באש ונספתה. אין צורך לתאר את העצב והיגון שירדו באחת על רבי נפתלי־הירץ וסביבתו.

בימים הבאים הובא לידיעת החוזה מלובלין כל אשר אירע לשלושת חבריו. "לא זכינו לשמחת־תורה שמח, ולא זכינו לתשעה באב שמח", אמר בצער.

תשעה חודשים וחצי נותר החוזה מלובלין רתוק למיטתו. כל מאמציו של תלמידו המסור ורופאו האישי, הפרופסור חיים־דוד ברנהרד, לאוששו, עלו בתוהו. "כל כוחות הסטרא־אחרא קמו והתאחדו נגדי ונגד חבריי", היה החוזה ממלמל לאורך כל אותה תקופה.

בתשעה באב התבקש החוזה מלובלין לישיבה של מעלה.

התודה והברכה

היינו מביעים את הערכתנו הרבה לנוכח ציבור ההמונים אשר נהר בהמוניו לקיים מצוות "הקבלת פני רבו"

לכבוד מורינו ורבינו המאיר את דרכינו כב' המרא דאתרא הגאון הגדול

רבי יהודה דרעי שליט"א

הרב הראשי וראב"ד באר- שבע

וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

בעשרות אירועי שמחת בית השואבה והקפות שניות שהתקיימו השנה בכל רחבי העיר ובכך ביטאו את גודל אהבתם והערכתם לכל מפעליו הכבירים של כבוד מורינו ורבינו שליט"א הפועל במסירות נפש של ממש המעוררת השתאות לביצור חומות הדת, השבת והכשרות, והפצת תורה לאלפים ולרבבות בכל רחבי העיר, חרף כל המכשולים הניצבים בדרכו.

ומכאן התודה והברכה לרבני השכונות, אישי הציבור, רבני וגבאי בתי הכנסת, אשר פעלו במלוא כוחם ומרצם להצלחה המדהימה של האירועים שהיתקיימו בכל המוקדים המרכזיים בעיר, וזכו לקדש שם שמים ברבים והרמת כבודה של תורה בעירינו הק'.

ולכבוד כב' מורינו ורבינו המרא דאתרא שליט"א היננו אומרים "ואתה רק חזק ואמץ אל תערוץ ואל תיחת כי עמך ה' אלוקיך בכל אשר תלך", ויהי רצון שימשיך ביתר שאת וביתר עוז בכל מפעליו הכבירים מתוך בריאות ונחת ולא יעדי מינן זיויה ויקריה עד עולם אמן.

הכו"ח
בכרכת ימים טובים ומלא תוסיף
המארגנים

שלמי תודה

הרינו מביעים בזאת את הערכתינו והוקרתינו לאיש חיל רב פעלים לתורה ולתעודה עושה ומעשה למען הפצת והרבות הדת בעירנו הק' באר שבע יע"א

מר יהושע (שוקי) דמרי הי"ו

ממונה המועצה הדתית באר שבע

אשר לא חסך מאומה והשקיע רבות מאד
באירוע של חג הסוכות
"שמחת בית השואבה והקבלת פני רבו"
וכן באירועי "הקפות שניות"
ברחבי העיר במוצאי חג שמחת תורה
יה"ר שזכות התוה"ק תגן בעדו
ובעד ב"ב אלף המגן
ברוב אושר נחת ושמחה מכל יוצ"ח אמן.

המברכים ומודים
בשם תושבי באר שבע

לרפואת
ר' יוסף שלמה בר עליה
ורחל בת סימי